

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Cílený Program podpory zaměstnanosti „Antivirus“

MANUÁL PRO ZAMĚSTNAVATELE

Verze 5.1

Upozornění:

Manuál pro zaměstnavatele má pouze informativní charakter. Je průběžně aktualizován, proto, prosíme, sledujte webové stránky

www.mpsv.cz

<https://www.mpsv.cz/web/cz/antivirus>

I. Vznik a důvod Programu Antivirus

Zdůvodnění Programu Antivirus

Dne 31. března 2020 schválila na základě § 120 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoZ“) vláda ČR usnesením č. 353 Cílený program k podpoře zaměstnanosti nazvaný „Antivirus“ (dále jen „Program Antivirus“).

Smyslem Programu Antivirus je zmírnění negativních dopadů celosvětového šíření onemocnění COVID-19 způsobeného virem SARS-CoV-19 (dále jen „COVID-19“) **na zaměstnanost v České republice**. Vývoj šíření onemocnění COVID-19 ve světě a po 1. březnu 2020 i v České republice může vyvolat závažné hospodářské problémy s negativním dopadem na míru zaměstnanosti.

Přijímaná ochranná opatření státu mají negativní dopad na zaměstnavatele, neboť vyvolávají překážky v práci omezující činnost zaměstnavatele. Zaměstnavatel je v takovýchto případech povinen postupovat v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“) a ve stanovených případech poskytovat zaměstnancům **po dobu trvání takovýchto překážek v práci náhradu mzdy**. Tím vznikají zaměstnavateli náklady nekompenzované jeho činností. Zároveň nejsou takovéto překážky v práci objektivně zaviněny zaměstnavatelem, ale způsobeny zásahy státní správy, resp. vyšší mocí. Vzniklé hospodářské ztráty mohou vést k zániku pracovních míst a negativně ovlivnit trh práce a zaměstnanost v České republice.

Princip fungování Programu Antivirus

Podstatou Programu Antivirus je **částečná nebo plná kompenzace celkových mzdových nákladů v podobě náhrad mezd náležejících zaměstnancům za dobu překážek v práci** vyvolaných karanténou, mimořádnými opatřeními, krizovými opatřeními souvisejícími se šířením nákazy COVID-19 jak v České republice, tak v zahraničí, a doprovodnými hospodářskými problémy zaměstnavatelů. Prostřednictvím Programu Antivirus bude postiženým zaměstnavatelům vyplácen finanční příspěvek. **Program Antivirus je určen všem zaměstnavatelům, jejichž mzdové prostředky nejsou kryty veřejnými rozpočty**. Tímto je vyloučeno poskytnutí příspěvku na náhradu platu.

Mzdové náklady, které zaměstnavateli budou Programem Antivirus refundovány, vznikají za dobu, kdy není pro zaměstnavatele konána práce. Po tuto dobu je zaměstnancům poskytována náhrada mzdy v souladu se ZP. **V takovéto situaci vzniká škoda jak zaměstnanci, tak zaměstnavateli**. Zájemem zaměstnavatele i zaměstnance je tedy vyvarovat se situaci, kdy je nutné do programu vstoupit, čímž se minimalizuje prostor pro úmyslnou manipulaci.

Program Antivirus realizuje Úřad práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“).

Příspěvek se zaměstnavateli poskytne na základě Dohody o poskytnutí příspěvku z cíleného programu Antivirus (dále jen „dohoda“) uzavřené na základě zaměstnavatelem předložené žádosti a dohody.

II. Obecné informace pro žadatele

Lhůty Programu Antivirus

Období uznatelnosti nákladů:

- **12. března 2020 (včetně) až 31. prosinec 2020 pro režim A a režim B**
- **1. října 2020 (včetně) až 31. prosince 2020 pro režim A Plus**

Postupné prodloužování lhůty uznatelnosti výdajů bylo schváleno vládou usneseními vlády č. 481 ze dne 27. dubna 2020, č. 581 ze dne 25. května 2020, č. 635 ze dne 8. června 2020, č. 876 ze dne 24. srpna 2020, č. 1039 ze dne 14. října 2020 a č. 1098 ze dne 26. října 2020. Prodloužení lhůty uznatelnosti výdajů se vztahuje jak na nově uzavírané dohody, tak na dohody již uzavřené. Lhůta uznatelnosti výdajů (doba trvání překážek v práci, za níž je příspěvek poskytován) je upravena v článku IV bodě 2 dohody. V souladu se zněním tohoto článku dohody je konec lhůty uznatelnosti výdajů automaticky prodloužován bez nutnosti uzavření dodatku k dohodě, a to dle aktuálního usnesení vlády.

Jestliže je tedy v dohodě uvedeno jako konečné datum doby, za níž je příspěvek poskytován 30. duben 2020 nebo 31. květen 2020, nicméně schválila-li vláda prodloužení doby uznatelnosti výdajů do

31. prosince 2020, je zaměstnavatel nadále v souladu s uzavřenou dohodou oprávněn požadovat poskytnutí příspěvku za celé období uznatelnosti výdajů.

Rovněž to znamená, že **dohody uzavřené na jaře 2020 jsou stále platné a není nutné znovu žádat o jejich uzavření**. Jestliže například zaměstnavatel uzavřel dohodu s ÚP ČR již v dubnu a o příspěvek žádal pouze za měsíce březen a duben 2020, může na základě stejné dohody žádat o příspěvek i za měsíce říjen, listopad či prosinec, aniž by byl nucen žádat o uzavření nové dohody. Skutečnost, že v mezidobí (za měsíce květen až září) o příspěvek nežádal, není rozhodující.

Případné další prodloužení lhůty uznatelnosti nákladů podléhá schválení vládou České republiky, přičemž o případném dalším prodloužení bude rozhodnuto na základě vývoje epidemiologické a hospodářské situace.

Zaměstnavatel může požádat o poskytnutí příspěvku nejdéle za období dvou kalendářních měsíců přímo předcházejících měsíci, ve kterém je uzavřena dohoda, nejdříve však od počátku období uznatelnosti výdajů (tj. pro režim A a režim B od 12. 3. 2020, pro režim A Plus od 1. 10. 2020). V takovém případě je povinen předložit vyúčtování za předcházející měsíce nejpozději do 30 dnů ode dne uzavření dohody. Jestliže překážky v práci vzniknou po uzavření dohody (či v měsíci jejího uzavření) předloží zaměstnavatel vyúčtování nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, kdy překážky v práci vznikly.

Příjem žádostí byl zahájen 6. dubna 2020

V rámci Programu Antivirus neexistuje pořadník, není postaven na principu, že podpora se dostane jen části zaměstnavatelů, kteří žádosti podají co nejdříve.

MPSV a ÚP ČR budou činit veškeré možné kroky k rychlému a snadnému vyřízení žádostí. Přesto upozorňujeme na skutečnost, že proces vyřízení žádostí a následného vyúčtování může trvat i několik dnů.

Dbejte na řádné vyplnění a zaslání žádostí, v případě neúplných žádostí či chyb je zaměstnavatel vyzván k nápravě, což může proces poskytnutí podpory oddálit.

Na co je či není příspěvek určen

Příspěvek je určen k **částečnému krytí mzdových nákladů zaměstnavatele spočívajících ve vyplacené náhradě mzdy**, včetně odvodů, **a to pouze za zaměstnance v pracovním poměru**.

Podporu z Programu Antivirus mohou získat všichni **zaměstnavatelé ve mzdové sféře**, u kterých alespoň jeden ze zaměstnanců v pracovním poměru, který je **účasten nemocenského a důchodového pojištění podle českých právních předpisů**, spadá do podmínek režimu A nebo B, a od 1. října 2020 i režimu A Plus Programu Antivirus (viz dále). V případě zaměstnanců-cizinců je tedy rozhodné, zda jsou zaměstnání podle českého práva a jsou účastní českého důchodového a nemocenského pojištění.

Příspěvek se poskytuje výhradně na zaměstnance v pracovním poměru, kterým **nebyla ke dni podání vyúčtování dána zaměstnavatelem výpověď**, s výjimkou výpovědi dané dle § 52 písm. g) a h) ZP (ani tedy neplyne ke dni podání vyúčtování výpovědní doba). **Zároveň platí, že zaměstnanci musejí být v pracovním poměru se zaměstnavatelem i v době, kdy zaměstnavatel podává vyúčtování, v němž na ně žádá o poskytnutí příspěvku. Jestliže tedy byl pracovní poměr skončen dohodou tak, že zaměstnanec ke dni podání vyúčtování již není se zaměstnavatelem v pracovním poměru, příspěvek taktéž nelze poskytnout.**

Příklad: Překážky v práci vznikly v měsíci říjnu, zaměstnavatel podal vyúčtování 16. listopadu, přičemž:

- 1. všichni zaměstnanci uvedení ve vyúčtování jsou 16. listopadu stále se zaměstnavatelem v pracovním poměru – příspěvek lze poskytnout;*
- 2. zaměstnavatel a zaměstnanec se dohodli na skončení pracovního poměru k 31. říjnu. Takového zaměstnance nelze do vyúčtování uvést a příspěvek na něj nelze poskytnout;*
- 3. zaměstnanec podal 31. října výpověď s výpovědní dobou 2 měsíce, k 16. listopadu je tedy stále se zaměstnavatelem v pracovním poměru, nicméně běží výpovědní doba z důvodu výpovědi dané zaměstnancem. Takového zaměstnance lze do vyúčtování zahrnout a příspěvek na něj lze poskytnout;*

4. *zaměstnavatel dal zaměstnanci dne 31. října výpověď, přičemž počala běžet 2měsíční výpovědní doba. Zaměstnanec je sice k 16. listopadu stále zaměstnancem zaměstnavatele, nicméně běží výpovědní doba z důvodu výpovědi dané zaměstnavatelem. Zaměstnanec nelze do vyúčtování zahrnout a nelze na něj příspěvek poskytnout.*

Příspěvek se poskytuje pouze v případě, že zaměstnavatel skutečně vyplatil zaměstnancům náhrady mezd, a řádně z nich odvedl povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění a na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti **za zaměstnance a za zaměstnavatele**.

Vyúčtování zaměstnavatel může předložit až poté, co vyplatí náhrady mezd a odvede zákonné odvody. Pokud tak neučiní, vystavuje se riziku, že Úřad práce ČR poskytne příspěvek před tím, než zaměstnavatel vyplatí náhrady mezd a odvede příslušné odvody, což vede k vrácení měsíční částky příspěvku!!!

Příspěvek nenáleží:

- **na úhradu mezd nebo platů** náležejících zaměstnancům za vykonanou práci
- **na úhradu náhrad platů**

Z programu jsou vyloučeni zaměstnavatelé uvedení v § 109 odst. 3 ZP, neboť jejich mzdové (platové) náklady mohou být kryty z jiných veřejných zdrojů.

- **na úhradu nákladů vzniklých na základě dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti**

Zaměstnavatel tedy nemůže žádat o příspěvek na zaměstnance pracující na základě dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti

- **v případě, že ke dni podání vyúčtování pracovní poměr již skončil nebo plyne výpovědní doba výpovědi dané zaměstnavatelem**

- Součástí písemné dohody, kterou zaměstnavatel s ÚP ČR podepisuje, je ujednání o skutečnosti, že příspěvek nenáleží na zaměstnance, kterým byla dána ke dni podání vyúčtování náhrad mezd („Vyúčtování náhrad mezd – Antivirus“) výpověď s výjimkou výpovědi podle § 52 písm. g) a h) zákoníku práce. Současně je v dohodě ujednáno, že příspěvek zaměstnavateli náleží za kalendářní měsíc pouze na takové zaměstnance, jejichž pracovní poměr vznikl nejpozději v měsíci, za který zaměstnavatel doložil výkaz vyúčtování („Vyúčtování náhrad mezd – Antivirus“) a ke dni podání tohoto výkazu pracovní poměr nepřetržitě trval. Pokud tedy zaměstnavatel žádá o příspěvek na zaměstnance např. za měsíc březen 2020, musel pracovní poměr tohoto zaměstnance vzniknout v měsíci březen 2020 nebo dříve a nepřetržitě trvat alespoň ke dni podání vyúčtování za měsíc březen 2020.

- **na zaměstnance, na kterého zaměstnavatel obdržel jiný příspěvek od ÚP ČR**

Příspěvek zaměstnavateli nenáleží na zaměstnance za kalendářní měsíc, za který mu byl na tohoto zaměstnance poskytnut Úřadem práce jiný příspěvek, jehož výše se stanoví na základě skutečně vynaložených prostředků na mzdy nebo platy, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu zaměstnance.

- **v případě, že náhrada mzdy je kryta jinými veřejnými rozpočty**

Příspěvek zároveň nenáleží zaměstnavateli v případě, čerpal by-li na stejný účel, tj. na tu část náhrady mzdy nebo platu, která byla kryta příspěvkem, jiné prostředky poskytované ze státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávných celků, vyšších územních samosprávných celků, Evropských strukturálních a investičních fondů, popř. z jiných programů a projektů EU, ani jiných veřejných zdrojů.

- **žadateli, který je v likvidaci nebo u něj byl prohlášen konkurz.**

- žadateli, kterému byla v období 3 let přede dnem podání žádosti uložena **pokuta za umožnění výkonu nelegální práce** podle § 5 písm. e) bodu 3 ZoZ. Jedná se o umožnění práce vykonávaná cizincem pro právnickou nebo fyzickou osobu bez platného oprávnění k pobytu na

území České republiky, je-li podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky vyžadováno.

- **Další podmínky pro režim A Plus**

Pro příspěvek v režimu A Plus jsou stanoveny další podmínky, při jejichž nesplnění příspěvek nenáleží. Tyto podmínky, specifické pro režim A Plus, jsou uvedeny níže v části vztahující se k tomuto režimu (viz dále)

Členové statutárního orgánu zaměstnavatele / Jednatelé

V rámci Programu Antivirus nelze příspěvek poskytnout na zaměstnance, který je zároveň jednatelem společnosti či členem statutárního orgánu zaměstnavatele, jestliže pracovní smlouva byla podepsána stejnou fyzickou osobou jak na straně zaměstnavatele, tak zaměstnance.

Ministerstvo práce a sociálních věcí pro účely poskytování příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti, tj. také příspěvku z programu Antivirus, nepřihlíží k pracovní smlouvě, která by byla podepsána stejnou osobou na jedné straně jakožto zaměstnavatelem a na druhé straně jakožto zaměstnancem, a to z důvodu rozdílnosti zájmů obou stran. Pro účely zaměstnanosti se taková osoba nepovažuje za zaměstnance v pracovním poměru.

Agentury práce

Agentury práce **mohou vstoupit** do Programu Antivirus, nicméně za níže uvedené podmínky.

Je-li zaměstnavatel agenturou práce podle § 14 odst. 3 písm. b) ZoZ, musel pracovní poměr zaměstnance, na nějž bude příspěvek poskytován, být sjednán přede dnem vyhlášení nouzového stavu dne 12. března 2020 a trvat po celou dobu trvání Programu Antivirus.

Dobou trvání Programu Antivirus je míněno období uznatelnosti výdajů Programu Antivirus dle usnesení vlády č. 353 ze dne 31. března 2020. V dohodě tedy bude sjednán závazek zaměstnavatele, který je agenturou práce, že pracovní poměr zaměstnance zařazeného do Programu Antivirus musel vzniknout před 12. březnem 2020 a trvat minimálně do 30. dubna 2020. Tím ovšem není dotčena podmínka, že příspěvek nenáleží zaměstnavateli, jestliže ke dni podání vyúčtování pracovní poměr skončil nebo plyne výpovědní doba výpovědi dané zaměstnavatelem.

Chráněný trh práce (zaměstnavatelé podle §78 ZoZ)

Zaměstnavatelé, kteří jsou zaměstnavateli uznanými za zaměstnavatele na chráněném trhu práce podle § 78 ZoZ nemohou v Programu Antivirus čerpat příspěvek na zaměstnance, který je OZP, jestliže za stejný kalendářní měsíc byl na tohoto zaměstnance poskytnut příspěvek podle § 78a. Souběh obou příspěvků tedy není umožněn v rámci kalendářního měsíce. V rámci kalendářního čtvrtletí umožněn je – zaměstnavatel za první čtvrtletí roku 2020 tedy může např. za měsíce leden a únor požádat na zaměstnance o poskytnutí příspěvku podle § 78a ZoZ a za měsíc březen z programu Antivirus

Na základě zákona č. 161/2020 se pro účely stanovení výše příspěvku podle § 78a ZoZ po dobu trvání mimořádných opatření **nesnižují** skutečně vynaložené prostředky na mzdy nebo platy o náhrady mzdy nebo platu poskytnuté zaměstnanci při překážkách v práci na straně zaměstnavatele.

Bezdlužnosti

Na základě zákona č. 161/2020 Sb. se pro účely Programu Antivirus po dobu trvání mimořádných opatření nevyžaduje prokázání bezdlužnosti. Tím však není dotčena povinnost zaměstnavatele uhradit dlužné částky či nadále hradit povinné odvody

Zahraniční zaměstnavatelé

Do Programu Antivirus mohou rovněž vstoupit zahraniční právnické osoby, jestliže mají zaměstnance v pracovním poměru zaměstnané podle českého práva a splňují další podmínky programu Antivirus, a to i v případě, kdy nemají přiděleno české IČO. V takovém případě bude umožněno v příslušné webové aplikaci uvést namísto IČO evidenční číslo plátce pojistného na sociální zabezpečení. Na technickém řešení se v současné době pracuje.

Příspěvek v rámci Programu Antivirus není možné poskytovat na účet zahraniční banky. V případě zájmu o čerpání příspěvku z programu Antivirus bude potřeba, aby zaměstnavatel zřídil účet u české banky.

Souběh s dalšími opatřeními v gesci MPSV

Odložení plateb pojistného na sociální zabezpečení. Zákonem č. 255/2020 Sb., o snížení penále z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného zaměstnavateli jako poplatníky v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně některých zákonů, je zaměstnavatelům umožněno při sníženém penále odložit platby pojistného na sociální zabezpečení. **Jestliže však zaměstnavatel plánuje využití Programu Antivirus, je nutné, aby před podáním výkazu „Vyúčtování náhrad mezd – Antivirus“ odvedl pojistné v odpovídající výši z vyplacených náhrad mezd, na něž bude příspěvek žádat. Příspěvek z programu Antivirus lze poskytnout pouze na částku náhrad mezd, které byly vyplaceny a částku pojistného, které bylo odvedeno.**

Antivirus C - Prominutí plateb pojistného na sociální zabezpečení. V příslušném kalendářním měsíci není umožněn souběh Programu Antivirus s tzv. režimem C, tj. prominutí plateb na pojistném na sociální zabezpečení. Vyloučení tohoto souběhu se týká zaměstnavatele jako celku, tj. není možné, aby za kalendářní měsíc zaměstnavatel na některé zaměstnance čerpal příspěvek v rámci režimu A nebo B a na některé zaměstnance uplatnil prominutí plateb pojistného v rámci režimu C. Jestliže tedy zaměstnavatel bude za příslušný kalendářní měsíc využívat Režimu C, tj. prominutí plateb na pojistného na sociální zabezpečení, není možné požádat za tento měsíc o poskytnutí příspěvku v rámci Programu Antivirus, a opačně.

Daňové ráje

Usnesením vlády č. 581 ze dne 25. května 2020, kterým byla prodloužena doba uznatelnosti výdajů Programu Antivirus, rozhodla vláda České republiky rovněž o zpřísnění podmínek poskytování příspěvků v rámci Programu Antivirus:

Podporu z Programu Antivirus nemohou získat zaměstnavatelé, kteří nejsou daňovým rezidentem České republiky, nebo jiného členského státu Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru a nedosáhli většiny svých příjmů za poslední skončené zdaňovací období daně z příjmů ze zdrojů na území České republiky.

Tato podmínka bude uplatňována na náklady vzniklé v měsíci červnu a dále (netýká se tedy nákladů vzniklých v měsících březen až květen). Zjišťována bude prostřednictvím čestného prohlášení zaměstnavatele, které bude součástí výkazu „Vyúčtování náhrad mezd – Antivirus“. Jestliže splnění této podmínky zaměstnavatel v rámci výkazu čestně neprohlásí, nebude mu za příslušný kalendářní měsíc, k němuž se vyúčtování vztahuje, příspěvek poskytnut. Plnění podmínky bude součástí prováděných kontrol.

III. Režimy programu a dodržování zákoníku práce

Zaměstnavatel je vždy povinen postupovat v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce, ve znění pozdějších předpisů (ZP). Informace týkající se COVID-19 ve vztahu k pracovněprávním předpisům zveřejňuje a průběžně aktualizuje MPSV na svém webu. Podrobné informace naleznete zde: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/koronavirus-a-pracovnepravni-souvislosti>.

Z pohledu zaměstnanců a zachování jejich práv v této obtížné situaci doporučujeme rovněž seznámit se s „Listinou základních práv zaměstnance během epidemie koronaviru“, kterou naleznete zde: <https://www.mpsv.cz/prava-zamestnancu>

Program Antivirus reaguje na situaci, kdy v souvislosti s nákazou COVID-19 vznikají překážky v práci jak na straně zaměstnance (nařízení karantény), tak ale rovněž na straně zaměstnavatele (nařízení o uzavření nebo omezení provozu, absence významné části zaměstnanců, omezení odbytu či omezení vstupních dodávek apod.).

Program Antivirus rozeznává režim A, režim B a režim A Plus, které se od sebe liší zejména důvodem vzniku překážky v práci a související výší poskytovaného příspěvku.

Za správnost stanovení příslušné překážky v práci a dodržování příslušných ustanovení ZP je plně odpovědný zaměstnavatel. Kontrola jejich dodržování náleží do kompetence Státního úřadu inspekce práce (SUIP). **Případné chybné stanovení překážky v práci však není porušením dohody o poskytnutí příspěvku a nemá návaznost na jeho případné vrácení**, byla-li náhrada mzdy zaměstnanci skutečně vyplacena. Případné sankce z porušení pracovněprávních předpisů je v souladu s nimi oprávněn stanovit SUIP.

Režim A: Nucené omezení provozu a karanténa

Tento režim se vztahuje na případy:

- uzavření či omezení provozu v důsledku krizových opatření nebo mimořádných opatření vydaných vládou, Ministerstvem zdravotnictví (dále „MZ“) nebo krajskou hygienickou stanicí (pokud takováto překážka v práci vznikla po 1. říjnu 2020, včetně, může zaměstnavatel žádat i v Režimu A Plus, viz dále),
- a na případy, kdy zaměstnanec nemohl vykonávat práci z důvodu nařízení karantény dle příslušných právních předpisů.

Nařízení karantény zaměstnancům.

Zaměstnanec nepracuje z důvodu, že mu byla nařízena karanténa. Jedná se o důležitou osobní překážku v práci podle § 191 ZP, přičemž zaměstnanci náleží za prvních 14 kalendářních dní trvání karantény náhrada mzdy podle § 192 ZP.

Výpočet náhrady mzdy je stejný jako v případě dočasné pracovní neschopnosti. K výpočtu výše náhrady mzdy, kterou je po tuto dobu zaměstnavatel zaměstnanci povinen vyplatit lze použít kalkulačku MPSV na adrese: <https://www.mpsv.cz/kalkulacka-pro-vypocet-vyse-nahrady-mzdy-v-roce-2020>

Za karanténu je taktéž považováno:

- **izolace**
podle § 2 odst. 6 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, a to na základě § 347 odst. 4 ZP
- **eNeschopenka** v případě, že v poli „profese“ je vyznačeno slovo „karanténa“.
K administrativnímu postupu při vydávání eNeschopenek za účelem nařízení karantény viz informace ČSSZ zde: <https://www.cssz.cz/web/cz/-/pouziti-eneschopenek-pro-narizeni-karanteny>
- nařízení karantény příslušným orgánem v zahraničí

Nemožnost přidělovat práci zaměstnancům v souvislosti s vydáním krizových usnesení vlády ČR a mimořádných opatření orgánů ochrany veřejného zdraví

V případě, že takováto překážka v práci vznikla po 1. říjnu 2020 (včetně) může zaměstnavatel namísto režimu A žádat o příspěvek v režimu A Plus (viz dále), volba režimu záleží na zaměstnavateli v závislosti na tom, zda mu ve využití režimu A Plus brání dodatečné podmínky, které se k němu váží, či nikoliv.

Zaměstnavateli je na základě usnesení vlády o přijetí krizových opatření nebo na základě mimořádných opatření orgánů ochrany veřejného zdraví, v souvislosti s výskytem nákazy COVID-19, nařízeno uzavření či omezení provozu.

V takovémto případě, kdy zaměstnavatel musel uzavřít nebo omezit provoz (činnost) z důvodu vyšší moci spočívající v přímém zákazu takovéto činnosti se jedná o jinou překážku v práci na straně zaměstnavatele a **zaměstnavatel je povinen zaměstnancům vyplácet podle § 208 ZP náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku zaměstnance.**

Způsob výpočtu průměrného výdělku zaměstnance upravuje část třináctá, hlava XVIII ZP. Viz „Příručka pro personální agendu a odměňování“ a rovněž dále v tomto Manuálu odkaz: <https://ppropo.mpsv.cz/XXI5Prumernyvydelek>.

K překážkám v práci viz „Příručka pro personální agendu a odměňování“ odkaz: <https://ppropo.mpsv.cz/IX2Prekazkyvpracinastranezamestn> a „Pracovněprávní desatero boje s koronavirem“, odkaz zde: https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443715/Desatero_tabulka.pdf/

Za relevantní opatření, jimiž se zakazují některé činnosti, jsou považována zejména opatření

- přijatá usneseními vlády navazujícími na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března Vyhlášení nouzového stavu, resp. na usnesení vlády č. 957 ze dne 30. září 2020 a č. 1108 ze dne 30. října 2020

usnesení vlády naleznete na odkaze: <https://apps.odok.cz/djv-agenda-list?year=2020>

- mimořádná opatření nařízená ministerstvem zdravotnictví podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

tato opatření naleznete na webu ministerstva zdravotnictví, včetně jejich příslušných čísel jednací (informace důležitá pro administraci vyúčtování), zveřejněna jsou zde: <https://koronavirus.mzcr.cz/category/mimoradna-opatreni/>

- mimořádná opatření nařízená jinými orgány ochrany veřejného zdraví. Jedná se o mimořádná opatření nařízená zejména krajskými hygienickými stanicemi.

Souborný přehled **platných** vládních opatření je k nalezení rovněž na webu Úřadu vlády ČR, zde: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vyhlaseni-nouzoveho-stavu-180234/>

Rozhodující jsou opatření platná v době vzniku překážky v práci, tj. v době, za níž bude zaměstnavatel žádat o poskytnutí příspěvku. V přijatých krizových či mimořádných opatřeních musí být jasně uvedeno nařízení přerušování činnosti či z omezení/zastavení činnosti z něj konkrétně vyplývat. Konkrétní krizové opatření či mimořádná opatření rozhodná pro vznik překážky v práci uvede zaměstnavatel na vyúčtování (číslo usnesení vlády, číslo jednací).

Obecný odkaz na usnesení vlády č. 194/2020 Vyhlášení nouzového stavu (nebo obdobná usnesení) či obecný odkaz na zákaz shromažďování není dostatečným.

Výše příspěvku v režimu A

Výše příspěvku činí 80 % z vyplacené náhrady mzdy a z ní provedených odvodů, kterou zaměstnavatel zaměstnanci vyplatil za dobu trvání překážek v práci.

Zaměstnavatel tedy ve vyúčtování uvede výši vyplacené náhrady mzdy a tu část zákonných odvodů, která odpovídá výši vyplacené náhrady. Příspěvek ÚP ČR pak činí 80 % součtu těchto částek.

Maximální měsíční výše příspěvku na jednoho zaměstnance činí 39 000,- Kč.

Maximální výše příspěvku se nekrátí úměrně délce trvání překážek v práci ani se nekrátí za měsíc březen dle doby uznatelnosti výdajů.

Výše příspěvku se stanovuje na základě skutečně vyplacených náhrad mezd, je proto přihlíženo k situacím, kdy zaměstnavatel vyplácí vyšší náhrady mezd než je minimální výše stanovená ZP. **Jestliže je v dohodách v Článku III bod 1.1. uvedeno, že se jedná o krizová opatření přijatá vládou nebo mimořádná opatření nařízená Ministerstvem zdravotnictví či jiným orgánem ochrany veřejného zdraví (např. Krajská hygienická stanice) v souvislosti s COVID-19 po dobu nouzového stavu, jsou takovými opatřeními po ukončení nouzového stavu míněna i navazující opatření přijatá po ukončení nouzového stavu.**

Režim A Plus: Antivirus Plus

Režim A Plus je určen těm zaměstnavatelům, jejichž zaměstnanci nemohli vykonávat práci z důvodu jiných překážek v práci na straně zaměstnavatele podle § 208 ZP vyvolaných přímým zákazem (či významným omezením) provozu (činnosti) zaměstnavatele krizovými opatřeními vlády nebo mimořádnými opatřeními Ministerstva zdravotnictví či orgánů ochrany veřejného zdraví, jestliže takovéto překážky v práci vznikly nejdříve 1. října 2020.

Jedná se tedy o období režimu A, nicméně režim A Plus se nevztahuje na případy, kdy zaměstnanci byla nařízena karanténa či izolace. V těchto případech je nutno nadále využívat režimu A.

Příspěvek se poskytuje pouze za dobu, kdy takovéto překážky v práci trvaly, tj. jen v tom rozsahu v jakém byla příslušná činnost restriktivními opatřeními omezena či zakázána.

Příklad použití:

V těch případech, kdy byl provoz restaurací/barů z nařízení vlády omezen např. po 22. hodině (od 5. října), resp. 20. hodině (9. října – 13. října) mohou zaměstnavatelé v tomto režimu žádat i na zaměstnance, kterým po 22./20. hodině vznikla překážka v práci (měli-li rozvrženu směnu, ale nemohli ji odpracovat z důvodu zákazu nařízením vlády). Příspěvek se poskytuje pouze za hodiny trvání překážky v práci. Vznikla-li překážka v práci v tomto případě před 5. říjnem či v době, kdy nebyla omezena činnost zaměstnavatele, zaměstnavatel může požádat o příspěvek v režimu B.

Obdobně tomu je u hotelových restaurací, jejichž provoz byl umožněn do 20. hodiny pro hotelové hosty (mezi 14. říjnem a 22. říjnem). V režimu A plus lze žádat o příspěvek pouze na ty výdaje, které vznikly u zaměstnanců překážkou v práci po 20. hodině (pokud takto byla pracovní doba rozvržena), do této doby se jedná o výdaje uznatelné v režimu B, pokud vznikly překážky v práci, neboť nebyl omezen rozsah hotelových hostů. Od 22. října, kdy byl vládním nařízením omezen okruh osob, které lze v hotelích ubytovat, mohou hotely v režimu A plus žádat v plném rozsahu vzniklých překážek v práci (tzn. na všechny zaměstnance, u nichž překážka v práci vznikla).

Výše příspěvku v režimu A Plus

Výše příspěvku činí 100 % z vyplacené náhrady mzdy a zní provedených odvodů, kterou zaměstnavatel zaměstnanci vyplatil za dobu trvání překážek v práci. V tomto případě překážky v práci musely vzniknout po 1. říjnu 2020 (včetně) jako jiné překážky v práci na straně zaměstnavatele podle § 208 ZP, a to výhradně z důvodu uzavření (nebo významného omezení) provozu zaměstnavatele přímo nařízeného krizovými opatřeními vlády či mimořádnými opatřeními Ministerstva zdravotnictví či jiných orgánů ochrany veřejného zdraví.

Zaměstnavatel tedy ve vyúčtování uvede výši vyplacené náhrady mzdy a tu část zákonných odvodů, která odpovídá výši vyplacené náhrady. Příspěvek ÚP ČR pak činí 100 % součtu těchto částek.

Maximální měsíční výše příspěvku na jednoho zaměstnance činí 50 000,- Kč. V případě, že zaměstnavatel bude na stejného zaměstnance ve stejném měsíci žádat o poskytnutí příspěvku jak v režimu A, tak v režimu A Plus činí maximální výše součtu příspěvků 50 000 Kč. Jedná se například o ty případy, kdy část měsíce je zaměstnanec v karanténě (režim A) a část měsíce nemůže vykonávat práci z důvodu nuceného uzavření (režim A Plus).

Maximální výše příspěvku se nekrátí úměrně délce trvání překážek v práci ani se nekrátí za měsíc březen dle doby uznatelnosti výdajů.

Administrace

Dohody o poskytnutí příspěvku, které byly uzavřeny do konce října 2020 neobsahují příslušná ustanovení o podmínkách poskytnutí příspěvku v režimu A Plus. Z tohoto důvodu je nutné je upravit dodatkem. Zaměstnavatel však o uzavření tohoto dodatku nemusí žádat. Příslušný dodatek k dohodě bude automaticky vygenerován webovou aplikací v okamžiku vytvoření výkazu „Vyúčtování náhrad mezd – Antivirus“ pro režim A Plus. Následný postup je zcela shodný jako při uzavírání vlastní dohody (viz níže část IV Administrace, krok 2).

Dohody uzavírané nově od listopadu 2020 již příslušné pasáže vztahující se k režimu A Plus obsahují.

Další podmínky poskytnutí příspěvku v režimu A Plus

Pro příspěvky poskytované v režimu A Plus platí některé další dodatečné podmínky vyplývající z pravidel poskytování veřejné podpory. Tyto podmínky musí zaměstnavatel splnit. **Pokud tyto podmínky nesplní, může žádat nadále v režimu A** Dodatečné podmínky jsou dány podmínkami pro poskytování veřejné podpory podle bodu 3.1 Dočasného rámce pro opatření státní podpory na podporu

hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19¹ (dále jen „Dočasný rámec“). Jedná se o následující podmínky:

1. Likvidita

Podpora (v tomto případě příspěvek v rámci Režimu A Plus) je určena k řešení ztráty likvidity podniku (zaměstnavatele). **Ztráta likvidity se však pro účely poskytnutí příspěvku v režimu A Plus presumuje u všech zaměstnavatelů**, oprávněných v tomto režimu čerpat, neboť jsou povinni vyplácet zaměstnanci náhradu mzdy ve výši 100 % jeho průměrného výdělku v souladu s § 208 ZP, a to v době, kdy mu z důvodu krizových nebo mimořádných opatření nemohou přidělovat práci.

Tuto skutečnost tedy zaměstnavatel nijak nedokládá, jedná se o podmínku automaticky splněnou oprávněností zaměstnavatele o tento příspěvek zažádat.

2. Limit – maximum poskytnutých podpor

Součet všech podpor, které podnik (zaměstnavatel) a s ním propojené podniky² obdrží podle bodu 3.1 Dočasného rámce, nesmí překročit částku 800 000 Eur. V případě podniků činných v odvětví rybolovu nebo akvakultury je částka snížena na 120 000 Eur, v případě podniků činných v odvětví zemědělské prvovýroby se částka snižuje na 100 000 Eur.

Do limitu se započítávají jen podpory, které byly poskytnuty podle bodu 3.1 Dočasného rámce, nezapočítávají se jiné veřejné podpory poskytnuté např. podle „blokových výjimek“, podpory „de minimis“, nezapočítávají se ani podpory poskytnuté podle jiných bodů Dočasného rámce. Tzn., že se do limitu nezapočítávají ani příspěvky poskytnuté z programu Antivirus – Režim A a Režim B (ty jsou veřejnou podporou slučitelnou s vnitřním trhem EU podle bodu 3.10 Dočasného rámce).

Seznam programů, v nichž je podpora poskytována podle bodu 3.1, a jejich poskytování již bylo schváleno ze strany EK, je uveden na webu Úřadu na ochranu hospodářské soutěže, na odkaze: <https://bit.ly/34Vz4Ky>. Aktuálně se jedná zejména o COVID-nájemné, COVID-lázně a některé projekty OP Zaměstnanost. Výčet podpor poskytovaných podle tohoto bodu dočasného rámce je přiložen v příloze (platnost k 6. 11. 2020).

Splnění této podmínky zaměstnavatel prokazuje při každém předložení výkazu „Vyúčtování náhrad mezd – Antivirus“ za režim A Plus, a to prostřednictvím čestného prohlášení a uvedením seznamu poskytnutých podpor a jejich výše.

O výši podpory, které byla zaměstnavateli poskytnuta podle bodu 3.1 Dočasného rámce v programu Antivirus prostřednictvím příspěvku v režimu A Plus, bude zaměstnavatel informován Úřadem práce po vyplacení příspěvku, a to jednotlivě zvlášť za každý měsíc, za nějž byl příspěvek poskytnut. Tuto částku je nutné v následujícím měsíci (bude-li zaměstnavatel opět předkládat vyúčtování za režim A Plus) uvést v seznamu poskytnutých podpor, který je součástí vyúčtování pro režim A Plus.

3. Podnik v obtížích

Příspěvek v režimu A Plus dále nelze poskytnout zaměstnavateli, který byl k 31. 12. 2019 podnikem v obtížích³. V případě, že zaměstnavatel je mikropodnikem nebo malým podnikem⁴, který byl k 31. 12. 2019 podnikem v obtížích, lze příspěvek poskytnout jedině tehdy, jestliže vůči němu nebylo **zahájeno ani není vedeno žádné řízení podle insolvenčního zákona⁵ a neobdržel podporu na záchranu nebo podporu na restrukturalizaci.**

Splnění této podmínky zaměstnavatel prokazuje čestným prohlášením

¹ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html. Aktuální informace jsou uveřejňovány na webu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, <https://bit.ly/34XJuJu>

² Definice propojených podniků se se řídí nařízením Komise (EU) č. 651/2014 „Obecné nařízení o blokových výjimkách, rovněž viz příloha tohoto Manuálu

³ Ve smyslu článku 2 odst. 18 nařízení Komise (EU) č. 651/2014 „Obecné nařízení o blokových výjimkách, viz: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/podniky-v-obtizich.html>

⁴ Ve smyslu přílohy I nařízení Komise (EU) č. 651/2014 „Obecné nařízení o blokových výjimkách, viz definice (manuály) <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/manualy-metodiky-a-dalsi-dokumenty.html>

⁵ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů

Upozornění

V případě, že zaměstnavatel, jehož provoz byl nuceně uzavřen, nesplňuje některou zvýše uvedených dodatečných podmínek pro poskytnutí příspěvku v režimu A Plus, může nadále žádat o poskytnutí příspěvku v režimu A. Režimy je možné vzájemně kombinovat, a to i v jednotlivých měsících, i u jednotlivých zaměstnanců.

Ke dni aktualizace tohoto Manuálu nebyl ukončen proces notifikace Režimu A Plus. V případě, že by Evropská komise neschválila poskytování tohoto příspěvku jako veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem podle bodu 3.1 Dočasného rámce, bude příspěvek poskytnut podle režimu A. Tzn. že v případě, že již bude příspěvek v režimu A Plus vyplacen, a podpora nebude ze strany Evropské komise schválena jako dovolená veřejná podpora, bude zaměstnavatel nucen vrátit příspěvek ve výši odpovídající rozdílu poskytnutého příspěvku a příspěvku, který by mu byl poskytnut podle režimu A (rozdíl činí 20 % uznatelných mzdových nákladů, resp. částku, která přesáhla maximální měsíční částku příspěvku v režimu A na jednoho zaměstnance, tj. částku 39 000 Kč, jestliže by na ni zaměstnavatel měl nárok). K tomuto se zaměstnavatel zavazuje při uzavření dohody o poskytnutí příspěvku, resp. při uzavření příslušného dodatku.

Zaměstnavatel rovněž bude povinen vrátit část příspěvku v případě, že jeho poskytnutím by došlo k překročení výše uvedeného limitu stanoveného pro poskytování podpor podle bodu 3.1 Dočasného rámce. V takovém případě odpovídá výše vratky částce, o kterou byl limit překročen.

Režim B: Související hospodářské potíže

Tento režim se vztahuje na případy překážek v práci na straně zaměstnavatele vzniklých v důsledku souvisejících hospodářských potíží vyvolaných COVID-19.

Jedná se o případy, kdy vznikají překážky v práci na straně zaměstnavatele, dle části osmé, hlavy III ZP. Příčinou vzniku těchto překážek je současná epidemiologická situace a související opatření k zamezení šíření nákazy jak v tuzemsku, tak v zahraničí.

Z pohledu ZP se jedná o případy, kdy zaměstnavatel nemůže zaměstnancům přidělovat práci, zejména pokud:

- v zaměstnání absentuje významná nebo klíčová část jeho zaměstnanců (například z důvodu karantény, nemoci, péči o dítě či i situace, kdy se nemůže dostat do zaměstnání, včetně cizinců);

V tomto případě se jedná o jinou překážku v práci na straně zaměstnavatele podle § 208 ZP, kdy je zaměstnavatel povinen zaměstnanci vyplácet náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku.

- je nucen omezit provoz, jelikož chybí vstupní dodávky (například suroviny, polotovary) anebo se významně omezila poptávka po jím produkovaných výrobcích či poskytovaných službách

V případě, kdy chybí vstupy, se jedná o tzv. prostoj, tj. o překážku v práci na straně zaměstnavatele podle § 207 písm. a) ZP, kdy je zaměstnavatel povinen zaměstnanci vyplácet náhradu mzdy ve výši minimálně 80 % jeho průměrného výdělku.

V případě omezení odbytu se jedná o tzv. částečnou nezaměstnanost, podle § 209 ZP, kdy je zaměstnavatel zaměstnanci povinen vyplácet náhradu mzdy minimálně ve výši 60 % jeho průměrného výdělku. K tomu však musí mít zmocnění v podobě dohody s odborovou organizací anebo vnitřního předpisu.

Způsob výpočtu průměrného výdělku viz „Příručka pro personální agendu a odměňování“ odkaz: <https://ppropo.mpsv.cz/XXI5Prumernyvydelek>. Rovněž dále v tomto Manuálu

K překážkám v práci viz „Příručka pro personální agendu a odměňování“ odkaz: <https://ppropo.mpsv.cz/IX2Prekazkyvpracinastranezamestn> a „Pracovněprávní desatero boje s koronavirem“, odkaz zde: https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443715/Desatero_tabulka.pdf/

Skutečnosti prokazující vazbu vzniku konkrétní překážky v práci na epidemiologickou situaci jak v ČR, tak v zahraničí, nebudou po zaměstnavateli k posouzení oprávněnosti poskytnutí příspěvku vyžadovány.

Vzhledem k rozsahu dopadů nákazy COVID-19 na hospodářskou situaci a vzhledem k povinné finanční spoluúčasti zaměstnavatele na mzdových nákladech vzniklých v době, kdy pro něj zaměstnanec nekoná práci se má za to, že vznik překážky v práci je důvodný a je v zájmu zaměstnavatele, aby ke vzniku takovýchto překážek v práci nedocházelo. Tím však není dotčena povinnost zaměstnavatele postupovat v souladu s pracovněprávními předpisy.

Výše příspěvku v režimu B

Výše příspěvku činí 60 % z vyplacené náhrady mzdy, včetně odvodů, kterou zaměstnavatel zaměstnanci vyplatil za dobu trvání překážek v práci.

Zaměstnavatel tedy ve vyúčtování uvede výši vyplacené náhrady mzdy a tu část zákonných odvodů, která odpovídá výši vyplacené náhrady. Příspěvek ÚP ČR pak činí 60 % součtu těchto částek.

Maximální měsíční výše příspěvku na jednoho zaměstnance činí 29 000,- Kč.

Maximální výše příspěvku se nekrátí úměrně délce trvání překážek v práci ani se nekrátí za měsíc březen dle doby uznatelnosti výdajů.

Výše příspěvku se stanovuje na základě skutečně vyplacených náhrad mezd, je proto přihlíženo k situacím, kdy zaměstnavatel vyplácí vyšší náhrady mezd než je minimální výše stanovená ZP.

Výpočet výše náhrady mzdy a průměrného výdělku zaměstnance

Rozsah překážky v práci:

V březnu 2020 měl zaměstnanec při stanovené týdenní pracovní době odpracovat 176 hodin. Odpracoval však pouze 120 hodin (první dva březnové týdny). Zbytek měsíce byl na překážkách v práci na straně zaměstnavatele podle § 208, překážka v práci tedy trvala 56 hodin a za těchto 56 hodin mu zaměstnavatel je povinen vyplatit náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku.

Výpočet průměrného výdělku zaměstnance

Při zjišťování průměrného výdělku v základních pracovněprávních vztazích se postupuje dle § 351 a násl. ZP. Dle této právní úpravy se průměrným výdělkem zaměstnance rozumí průměrný hrubý výdělek (není-li stanoveno jinak) a zjišťuje se **z hrubé mzdy zúčtované k výplatě** v rozhodném období a **z odpracované doby v rozhodném období**. Tímto **rozhodným obdobím** je předchozí kalendářní čtvrtletí, přičemž průměrný výdělek se zjistí k prvnímu dni kalendářního měsíce následujícího po rozhodném období a používá se po celou dobu běžného kalendářního čtvrtletí. Pokud potřeba použít průměrný výdělek vznikne v březnu 2020, bude rozhodným obdobím pro zjištění průměrného výdělku období od 1. října 2019 do 31. prosince 2019, pokud se průměrný výdělek bude zjišťovat v dubnu 2020, pak rozhodným obdobím bude období od 1. leden 2020 do 31. březen 2020

Lze tedy použít následujícího vzorce.

NM=Kx(HM/D), kde:

NM=náhrada mzdy

K=koeficient,

tj. jaké procento průměrného výdělku má být zaměstnanci vyplaceno, a to v souladu s příslušnými ustanoveními ZP (v případě § 208 ZP – 100 %, v případě § 207 písm. a) – minimálně 80 %, v případě § 209 – minimálně 60 %, pokud existuje dohoda s odborovou organizací nebo vnitřní předpis)

HM=hrubý výdělek zaměstnance v rozhodném období (pro březen je rozhodným obdobím říjen až prosinec)

D=zaměstnancem odpracovaná doba v rozhodném období (pro březen je rozhodným obdobím říjen až prosinec)

Příklad:

Viz předcházející část. Zaměstnanec měl v měsíci březnu při stanovené týdenní pracovní době odpracovat 176 hodin, odpracoval však hodin 120 (za které mu přísluší mzda), po zbyvající dobu 56 hodin trvala překážka v práci na straně zaměstnavatele podle § 209 ZP. Zaměstnavatel má s odborovou organizací uzavřenu dohodu, že v takovém to případě zaměstnancům vyplácí náhradu mzdy ve výši 80 % jejich průměrného výdělku. Rozhodným obdobím pro výpočet průměrného výdělku za měsíc březen 2020 je poslední čtvrtletí roku 2019. Za měsíce říjen až prosinec byla zaměstnanci zúčtována hrubá mzda ve výši 105 tisíc Kč (35 tisíc měsíčně), přičemž zaměstnanec odpracoval v tomto období 496 hodin. Jeho průměrný výdělek tedy činí $105\,000 / 496 = 211,96$ Kč/hod.

Za dobu trvání překážek v práci v měsíci březnu je zaměstnavatel povinen zaměstnanci vyplatit náhradu mzdy ve výši 80 % jeho průměrného výdělku, přičemž ji vyplácí za dobu trvání překážky v práci v hodinách. Zaměstnanci tedy náleží náhrada mzdy ve výši $0,8 \times 56 \times 211,96 = 9\,496$ Kč

IV. Administrace

Základní principy:

- Veškeré úkony budou prováděny **dálkovým způsobem** prostřednictvím webové aplikace, datových schránek, popřípadě e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem. Jiný způsob podání žádosti nebude umožněn.
- V případě, že žadatel nemá zřízeny datové schránky nebo nedisponuje uznávaným elektronickým podpisem, může k úkonům vůči ÚP ČR (zaslání žádosti, podepsání dohody, přeložení vyúčtování) zplnomocnit třetí osobu, která tyto podmínky pro administraci dálkovým způsobem splňuje. V takovém případě je nutné společně se žádostí zaslat rovněž tuto plnou moc.
- Webová aplikace: <https://antivirus.mpsv.cz/> Zde rovněž naleznete návody, jak s aplikací pracovat.
- Důraz bude kladen na rychlé poskytnutí podpory, ovšem s důrazem na důkladné provedení kontroly.
- Za případné chyby na výkazech a formulářích odpovídá žadatel, na což bude průběžně upozorňován.
- ÚP ČR nebude po žadateli vyžadovat jiné dokumenty, než dokumenty uvedené níže, to však neplatí o situaci průběžné či následné veřejnosprávní kontroly. Přehled vyžadovaných dokladů, které zaměstnavatel doloží v jednotlivých fázích administrace, je uveden v Tabulce .
- Příspěvek se poskytuje výhradně na zaměstnance, kteří jsou v době, kdy zaměstnavatel podává vyúčtování stále jeho zaměstnanci a nebyla jim dána výpověď, s výjimkou případů § 52 písm. g) a h) ZP, pokud tito jsou zaměstnání podle českého práva.

Krok 0: Vznik překážky v práci

- Zaměstnavatel nemůže z důvodů uvedených výše v části III svým zaměstnancům přidělovat práci.
- Zaměstnavatel postupuje v souladu se ZP, tj. primárně se rozhodne o důvodech vzniku překážky v práci na základě příslušných ustanovení ZP. **Zajištění souladu postupu zaměstnavatele se ZP je plně v odpovědnosti zaměstnavatele.**
- **Zaměstnavatel se důkladně seznámí s tímto Manuálem**
- **Vzhledem k tomu, že veškerá administrace probíhá výhradně elektronicky, musí mít zaměstnavatel zřízeny datové schránky nebo disponovat uznávaným elektronickým podpisem, případně zplnomocnit třetí osobu.**

Krok 1: Podání žádosti

1. Zaměstnavatel podá žádost o poskytnutí příspěvku prostřednictvím **webové aplikace zřízené speciálně za tímto účelem**. Odkaz <https://antivirus.mpsv.cz/>
2. Žádost zaměstnavatel směřuje na pracoviště ÚP ČR místně příslušné dle svého sídla.
3. Povinnou součástí žádosti je:
 - doklad o zřízení účtu (žadatele) u peněžního ústavu, na který bude ÚP ČR zasílat finanční prostředky.

Jedná se o doklad jednoznačně prokazující, že účet, na který bude příspěvek vyplácen, je účtem příjemce příspěvku (zaměstnavatele), prokázáno bude dohodou o zřízení účtu u peněžního ústavu či potvrzením peněžního ústavu. Akceptováno bude rovněž potvrzení z internetového bankovníctví, jestliže je bankou podepsáno. Dokladem není výpis z účtu.
 - doklad o zastupování zaměstnavatele (oprávněné osobě)

Zaměstnavatel doloží plnou moc k zastupování pouze v případě, je-li vyřizováním žádosti pověřena jiná osoba, než osoba oprávněná jednat jménem žadatele nebo nebyla-li již v minulosti předložena ÚP ČR
4. **Žadatel nese plnou odpovědnost za kompletní, pravdivé a správné vyplnění údajů. Chybně vyplněné žádosti budou vráceny k doplnění/ opravě a budou stornovány. Žadatel nese odpovědnost za správnost postupu podle Zákoníku práce.**
5. **Dbejte na pečlivé vyplnění žádosti a doložení povinných příloh**

Krok 2: Uzavření dohody

1. Dohoda se generuje automaticky po vyplnění žádosti a je současně se žádostí aplikací předána ÚP ČR. Takto **odeslaná dohoda se považuje za podepsanou ze strany žadatele**. Tímto se nezakládá ÚP ČR povinnost dohodu rovněž podepsat.
2. ÚP ČR zkontroluje oprávněnost podepisující osoby, doklad o zřízení účtu (žadatele) u peněžního ústavu, identifikační údaje žadatele a splnění podmínek pro uzavření dohody.
3. **Pokud by ÚP ČR zjistil po doručení chybu, žadateli zašle informaci o stornu žádosti a specifikaci chyby.** Žadatel provede korekci a znovu zašle žádost s nově generovanou dohodou, přičemž bude umožněno takovýto postup provést i opakovaně.
4. Dohoda se má za uzavřenou, pokud bude podepsaná ÚP ČR a zaslána žadateli zpět datovou schránkou nebo e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem.

Krok 3: Vyúčtování náhrad mezd

1. Zaměstnavatel provede uzávěrku mezd a evidence pracovní doby (viz § 96 ZP) za příslušný kalendářní měsíc, v řádném termínu vyplatí zaměstnancům náhrady mezd a odvede povinné odvody (sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a zdravotní pojištění).
2. Poté předloží ÚP ČR (prostřednictvím webové aplikace) vyúčtování vyplacených náhrad mezd včetně povinných odvodů, které bude obsahovat seznam zaměstnanců a jejich rodných čísel nebo evidenčních čísel pojištěnců (pokud není rodné číslo), na které požaduje příspěvek.
3. Na každý režim Programu Antivirus žadatel vyplňuje samostatný formulář pro příslušný režim včetně čestného prohlášení o vyplacených mzdových prostředcích, včetně odvodů, a o vzniku překážek v práci v souladu se ZP.
4. Příslušný formulář „Vyúčtování – Antivirus“ jak pro režim A, tak pro režim B, bude dostupný ve webové aplikaci. **Formulář je závazný, zaměstnavatel není oprávněn v něm provádět změny** (jiné než povolené)

5. Součástí formuláře „Vyúčtování – Antivirus“ pro režim A, v případě, kdy zaměstnavatel žádá o poskytnutí příspěvku z důvodu vzniku jiné překážky v práci v důsledku krizových či mimořádných opatření, je rovněž uvedení předmětu podnikání nebo činnosti, která byla dotčena (nařízeno uzavření či omezení provozu), a to včetně uvedení příslušného opatření (číslo usnesení vlády, číslo jednací opatření ministerstva zdravotnictví apod.). Z opatření **musí jednoznačně vyplývat povinnost provoz uzavřít či omezit.**

Krok 4: Poskytnutí příspěvku

1. Po obdržení vyúčtování zašle ÚP ČR elektronicky dotaz ČSSZ, zda zaměstnanci, na které zaměstnavatel nárokuje příspěvek, jsou skutečně zaměstnanci tohoto zaměstnavatele.
2. **Příspěvek bude poskytnut pouze na zaměstnance, u kterých bude kontrolou ověřeno, že jsou zaměstnanci v pracovním poměru u žadatele.**
3. Příspěvek vyplatí ÚP ČR na účet zaměstnavatele.
4. V případě zjištěných nesrovnalostí mezi údaji ve vyúčtování a údaji vedenými ČSSZ vyzve ÚP ČR žadatele k podání vysvětlení, případně doložení dokladů (např. pracovní smlouva, evidence pracovní doby, mzdový list apod.). Bude-li žadatelem prokázána oprávněnost požadavku, ÚP ČR v takovém případě příspěvek doplatí.

Krok 5: Kontrolní činnost a sankce

1. V průběhu realizace Programu Antivirus i po jeho skončení bude kladen důraz na kontrolní činnost.
2. Dodržení pracovněprávních předpisů a podmínek pro vyplacení příspěvku bude podléhat plošným kontrolám ze strany příslušných úřadů. Poskytnutí příspěvku je rovněž vázáno povinností zaměstnavatele vyplatit zaměstnancům příslušné náhrady mzdy i odvedení zákonných odvodů.
3. Přehled vyžadovaných dokladů, které zaměstnavatel doloží v jednotlivých fázích administrace, je uveden v Tabulce.
4. Úmyslné zneužití příspěvku může být klasifikováno jako trestný čin a bude řešeno příslušnými orgány činnými v trestním řízení.
5. Porušení podmínek písemné dohody je důvodem k vrácení příspěvku a může být předáno Finančnímu úřadu pro podezření na porušení rozpočtové kázně podle § 44 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).
6. V případě porušení rozpočtové kázně definují rozpočtová pravidla penále a vymáhání přechází na Finanční úřady.
7. Kontrola v oblasti pracovněprávních předpisů bude realizována, případně následně sankcionována, ze strany SUIP. V případě porušení pracovněprávních předpisů majících vztah k poskytnutí příspěvku předá SUIP podnět ÚP ČR.

Fáze	Žádost/ dohoda	Vyúčtování	Kontrola (následná)
Vyžadované doklady	Automatická kontrola - identifikační údaje - oprávněnost osoby k zastupování zaměstnavatele Zaměstnavatel doloží - doklad o zřízení účtu u peněžního ústavu - případně plnou moc k zastupování	Automatická kontrola - existence pracovně právního vztahu Čestné prohlášení - o vyplacených náhradách a provedených odvodech - o existenci vzniku překážky v práci a době jejího trvání - čestné prohlášení, že vynaložené mzdové prostředky, které jsou předmětem vyúčtování, nejsou kryty jinými veřejnými rozpočty, - čestné prohlášení je součástí vyúčtování, ztvrzením vyúčtování (elektronický podpis, vložení do datové schránky) automaticky zaměstnavatel podepisuje čestné prohlášení - čestné prohlášení o výších podpor poskytnutých dle bodu 3.1 Dočasného rámce - čestné prohlášení o propojených podnicích - čestné prohlášení, že zaměstnavatel nebyl k 31. 12. 2019 podnikem v obtížích - čestné prohlášení o daňovém rezidenství Zaměstnavatel ve vyúčtování uvede v případě režimu A příslušné krizové opatření (usnesení vlády), resp. mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví či krajské hygienické stanice, podle kterého byl nucen uzavřít provoz či omezit jeho činnost. Zaměstnavatel uvede pouze číslo příslušného usnesení nebo číslo jednacích příslušného dokumentu.	ÚP ČR ve spolupráci se SUIP bude dbát na důslednou průběžnou, ale zejména následnou kontrolu. Při kontrole bude zaměstnavatel prokazovat zejména - pracovní smlouvy, - vnitřní předpisy upravující překážky v práci, dohody s odborovými organizacemi opravňujícími k výplatě snížené náhrady mzdy v souladu se ZP, - nařízení karantény zaměstnanci, - mzdové listy a evidenci docházky prokazujícími trvání překážky v práci a vyplacení příslušné náhrady mzdy v souladu se ZP, - výpisy z účtů prokazujícími výplatu náhrad mezd zaměstnancům a provedení odvedení odvodů, - v případě vzniku prostoje (§ 207 písm. a) ZP) či částečné nezaměstnanosti (§ 209 ZP) zaměstnavatel rovněž doloží doklady prokazující vypovězení zakázek, snížení odbytu, omezení dopravy apod., tj. doloží skutečnost, že skutečně vznikla překážka v práci na straně zaměstnavatele, - odvod daní v ČR, EU nebo EHP. Kontrolu v oblasti dodržování pracovněprávních vztahů bude provádět SUIP. Kontrola bude prováděna následně, v případě důvodných pochybností však ÚP ČR ve spolupráci se SUIP provede průběžnou kontrolu. Kontrolní činnost bude navázána na vrácení příspěvku, konkrétní důvody vedoucí k povinnosti vrátit příspěvek budou sjednány v dohodě.

Příloha č. 1: Doplňující informace k režimu A Plus

Příspěvek v režimu A Plus bude zaměstnavateli poskytován podle bodu 3.1 Dočasného rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19 (dále jen „Dočasný rámec“)⁶. Odstavec 22 a odstavec 23 Dočasného rámce stanovuje maximální limit součtu všech podpor poskytovaných podle bodu 3.1 Dočasného rámce, které podnik (a s ním propojené podniky) může obdržet.

Výše podpory

Základní limit je stanoven na 800 000 Eur, pro podniky činné v odvětví akvakultury a rybolovu je limit stanoven na 120 000 Eur, pro podniky činné v odvětví zemědělské prvovýroby na 100 000 Eur. V případě, že je zaměstnavatel činný ve více odvětvích, bude vést oddělené účetnictví tak, aby pro každou z činností nebyla překročena maximální výše podpory.

Do limitu se započítávají podpory poskytnuté podle bodu 3.1 Dočasného rámce

Seznam programů dle bodu 3.1 Dočasného rámce

Seznam rozhodnutí Evropské komise vydaných pro ČR dle Dočasného rámce v souvislosti s pandemií COVID-19 je zveřejněn na stránkách Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže na adrese: <https://bit.ly/34Vz4Ky>. K 6. 11. 2020 se jedná o následující programy:

- **COVID nájemné**
- **COVID Moravskoslezský kraj – RESTART voucher a vstup do turistických atrakcí zdarma - Úlevy na placení sociálních příspěvků pro OSVČ (kromě odkladu plateb měsíčních záloh)**
- **Program podpory podnikatelských subjektů v oblasti kultury – COVID Kultura**
- **OP Zaměstnanost**
- **COVID ubytování**
- **COVID lázně**
- **Odložení plateb zdravotního pojištění – opatření 2 a 3 (prominutí penále a prominutí platby pojistného na zdravotní pojištění nepřesahující minimální výši měsíčních záloh na z.p. za 3-8/2020)**
- **Provoz 2020 – Snížení jistiny úvěru (program PGRLF, a. s.)**

Podpory, které nejsou poskytnuty podle bodu 3.1 Dočasného rámce, jako jsou dotace, podpory či příspěvky poskytnuté podle tzv. blokových výjimek, podpory malého rozsahu (de minimis) nebo podpory schválené podle jiných bodů Dočasného rámce se do limitu nezapočítávají.

Do limitu se rovněž nezapočítávají příspěvky poskytnuté v programu Antivirus Režim A nebo Režim B, neboť ty jsou schválené podle bodu 3.10 Dočasného rámce.

Podpora dle bodu 3.1 Dočasného rámce v OP Zaměstnanost

V OP Zaměstnanost nebyla vyhlášena žádná zvláštní výzva, v níž by podpora byla poskytována výhradně podle bodu 3.1 Dočasného rámce. Žadatelé v OP Zaměstnanost mají možnost, jako doposud, výběr z různých režimů veřejné podpory, a to v závislosti na okolnostech výzvy – typicky se jedná o podporu malého rozsahu (de minimis), blokové výjimky a v některých výzvách i v rámci Dočasného rámce. **Pokud jde tedy o podpory z OP Zaměstnanost je potřeba, aby zaměstnavatel sám ověřil,**

⁶ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html. Aktuální informace jsou uveřejňovány na webu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, <https://bit.ly/34XJuJu>

v jakém režimu mu je podpora poskytnuta. Tato informace by měla být uvedena v rozhodnutí o poskytnutí dotace či v jiném právním aktu poskytnutí podpory. Zároveň v takovém případě zaměstnavatel předkládá čestné prohlášení a měl by tedy být o této skutečnosti informován. V současné době je možné podporu podle bodu 3.1 Dočasného rámce poskytovat v rámci projektů realizovaných v následujících výzvách:

Výzva č. 21 - Další profesní vzdělávání zaměstnanců podporované zaměstnavateli (podpory poskytuje podnikům Úřad práce)

<https://www.esfcr.cz/vyzva-021-opz>

Výzva č. 60 – Vzdělávání – společná cesta k rozvoji!

<https://www.esfcr.cz/vyzva-060-opz>

Výzva č. 90 - Specifická výzva na vybrané cílové skupiny IP 1.1

<https://www.esfcr.cz/vyzva-090-opz>

Výzva č. 93 - Podpora zaměstnanců ohrožených propouštěním II (podpory poskytuje podnikům Úřad práce)

<https://www.esfcr.cz/vyzva-093-opz>

Výzva č. 97 - Podnikové vzdělávání zaměstnanců II

<https://www.esfcr.cz/vyzva-097-opz>

Výzva č. 103 - Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost – dotace na provoz v Praze

<https://www.esfcr.cz/vyzva-103-opz>

Výzva č. 101 - Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost – dotace na provoz mimo Prahu

<https://www.esfcr.cz/vyzva-101-opz>

Výzva č. 110 - Vzdělávání – společná cesta k rozvoji III!

<https://www.esfcr.cz/vyzva-110-opz>

Pokud tedy realizujete projekt v některé z výše uvedených výzev, popřípadě jste z něj obdrželi nějaký příspěvek, ověřte si, zda není poskytován v režimu 3.1 Dočasného rámce. Pokud ano, je nutné tuto podporu (příspěvky) zahrnout do seznamu podpor, který je součástí vyúčtování k režimu A Plus.

Jak bude prokazováno?

Zaměstnavatel bude při předložení výkazu „Vyúčtování náhrad mezd – Antivirus“ čestně prohlašovat, zda ke dni podání vyúčtování **obdržel/neobdržel podporu**, a to on sám nebo některý z podniků s ním propojených, poskytovanou v souladu s bodem 3.1 Dočasného rámce. Za tímto účelem bude k vyúčtování rovněž přikládat seznam podpor poskytnutých podle tohoto bodu Dočasného rámce, včetně uvedení poskytovatele a výše poskytnuté podpory.

Do seznamu se budou uvádět částky poskytnutých podpor uvedené ve všech v právních aktech o poskytnutí podpory (zpravidla rozhodnutí o poskytnutí dotace, dohoda o poskytnutí příspěvku), jestliže podpora byla poskytnuta/je poskytována v souladu s bodem 3.1 Dočasného rámce. Částky se budou uvádět jak v CZK, tak v EUR. K převodu na EUR se použije kurz České národní banky platný k datu poskytnutí podpory (vydání právního aktu). Datem poskytnutí podpory bývá zpravidla datum vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace. V případě příspěvků poskytnutých v rámci Programu Antivirus – **Režim A plus** je datem poskytnutí datum vydání „Oznámení o poskytnuté podpoře podle bodu 3.1 Dočasného rámce“, které se zaměstnavateli vydává v souladu s čl. X, bodem 11 Dohody o poskytnutí příspěvku z cíleného programu Antivirus.

Propojené podniky

Definice

Praktický návod pro určování partnerských a propojených podniků obsahuje příručka „[Nová definice malých a středních podniků](https://bit.ly/2GuDdLZ)“, dostupná zde: <https://bit.ly/2GuDdLZ>.

Za propojený s jinými podniky se podnik (zaměstnavatel) považuje, jestliže tyto subjekty mezi sebou mají některý z následujících vztahů:

- a) podnik vlastní většinu hlasovacích práv akcionářů nebo společníků v jiném podniku (více než 50 %);
- b) podnik má právo jmenovat nebo odvolávat většinu členů správního, řídicího nebo dozorčího orgánu jiného podniku;
- c) podnik má právo uplatňovat rozhodující vliv v jiném podniku podle smlouvy uzavřené s daným podnikem nebo dle ustanovení v zakladatelské listině, zakladatelské či společenské smlouvě nebo ve stanovách tohoto podniku;
- d) podnik, který je akcionářem nebo členem jiného podniku, ovládá sám v souladu s dohodou uzavřenou s jinými akcionáři nebo společníky daného podniku většinu.

Zaměstnavatel se považuje za **partnerský**⁷ (podnik) s jinými podniky, pokud tyto subjekty mezi sebou mají následující vztah:

- e) podnik žadatele vlastní 25 % až 50 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv jiného podniku a/nebo jiný podnik drží v podniku žadatele podíl ve výši 25 % až 50 %.

Subjekty, které mají se zaměstnavatelem jakýkoli vztah uvedený pod písm. a) až e) prostřednictvím jednoho nebo více dalších subjektů, se také považují za podnik propojený/partnerský.

Jak bude prokazováno?

Seznam propojených podniků bude zaměstnavatel uvádět ve výkazu „Vyúčtování náhrad mezd – Antivirus“ předkládaném pro režim A Plus a bude čestně prohlašovat pravdivost uvedených informací.

Velikost podniku

Pro určení velikosti podniku, která hraje roli při splnění podmínky, že zaměstnavatel nebyl k 31. 12. 2020 podnikem v obtížích použijte příručku „[Nová definice malých a středních podniků](https://bit.ly/2GuDdLZ)“, dostupná zde: <https://bit.ly/2GuDdLZ>

⁷ Podniky, které se nepovažují za partnerské podniky, jsou vyjmenovány v čl. 3 odst. 2 přílohy 1 Obecného nařízení o blokových výjimkách č. 651/2014.